

«ΕΡΓΑΤΙΔΕΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΙΝ. ΠΥ Αα ΚΑΙ Αβ»

I. Ὁ κ. Ἀριστόξενος Σκιαδάς εἰς ἄρθρον τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Λήμνος γυναικοκρατουμένη» (βλ. Νέαν Ἑστίαν, τομ. 117, 1985, σ. 452 ἑλ.) ὑποστηρίζει, ὅτι αἱ πινακίδες τῆς Πύλου «μαζὶ μὲ τις μυθολογικὲς ἀφηγήσεις πιστοποιοῦν τὴν ὑπαρξὴ κέντρου δουλεμπορίας» εἰς τὴν Λήμνον. Τὴν ἀποψίν τοῦ αὐτῆν ὁ συγγραφεὺς βασίζει ἐκτὸς ἄλλων καὶ

α) εἰς «μερικὰ κείμενα τῆς γραμμικῆς Β ἀπὸ τὴν Πύλο, εἰς τὰ ὁποῖα, ὅπως διαβάζονται κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ Ventris, μνημονεύονται ὁμάδες ἐργατριῶν, ποὺ ἐργάζονται μὲ ἐντολὴ τοῦ παλατιοῦ —κυρίως σὲ ὑφαντουργικὰς δουλιὰς» καὶ χαρακτηρίζονται μὲ τὰς λέξεις «miratija =γυναῖκες ἀπὸ τῆ Μίλητο), kinidija (=γυναῖκες ἀπὸ τὴν Κνίδο), raminija (=γυναῖκες ἀπὸ τῆ Λήμνο)» (βλ. ὡς ἄνω ἄρθρου σημ. 17, σ. 457 καὶ

β) εἰς τὸ γεγονός, ὅτι εἰς τὰ κείμενα τῶν πινακίδων τῆς Πύλου μαρτυροῦνται τὰ ὀνόματα eupawo (=Εὔνηος), towa (=Θόας) καὶ ἡ λέξις iwaso, ἡ ὁποία ἴσως ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ ὄνομα Ἰάσων, ἀνευρίσκονται δηλαδὴ ὀνόματα προσώπων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν μυθολογίαν ἦσαν συνδεδεμένα μὲ τὴν Λήμνον (ὁ Θόας ὑπῆρξε βασιλεὺς τῆς Λήμνου, τούτου δὲ ἡ κόρη Ὑψιπύλη, βασίλισσα καὶ αὐτὴ τῆς Λήμνου, ἤλθεν εἰς γάμον μετὰ τοῦ Ἀργοναύτου Ἰάσονος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀπέκτησε δύο υἱοὺς τὸν Εὔνηον, βασιλέα τῆς Λήμνου, καὶ τὸν Θόαντα).

Τὸ τελικὸν συμπέρασμα τῆς μελέτης τοῦ κ. Α. Σ. εἶνε: «ἔτσι γιὰ τὴν Δ. Μικρὰ Ἀσία καὶ γιὰ τὴ Λήμνο ὑπάρχουν πολλὰ σημεῖα ἀναφορᾶς, τὰ ὁποῖα ἐπιτρέπουν νὰ ἐξηγήσουμε τὴν παρουσίαν ὁμάδων δούλων ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς τόπους, κυρίως γιὰ τὴν Πύλο».

Περιοριζόμενος εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐπιχειρημάτων, τὰ ὁποῖα ὁ κ. Α. Σ. ἀρνεῖται ἀπὸ τὰς πινακίδας τῆς Πύλου, παρατηρῶ τ' ἀκόλουθα:

2. Αἱ λέξεις mi-ra-ti-ja, ki-ni-di-ja, ra-mi-ni-ja (κατὰ V.) ἀπαντῶνται εἰς τὰς πιν. ΠΥ Αβ 573. Β-189 Β καὶ 186 Β. Ἐκάστη ἐκ τῶν πιν. αὐτῶν ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν λέξιν ru-ro (κατὰ V. Πύλος) (Doc. σ. 575), ἀκολουθουμένην ἀπὸ τὴν λέξιν mi-ra-ti-ja ἢ Ki-ni-di-ja ἢ ra-mi-ni-ja, τερματίζονται δὲ καὶ αἱ τρεῖς ὁμοιομόρφως μὲ τὸ ἰδεόγραμμα γυναικὸς μετ' ἀριθμοῦ, λέξιν κατὰ V. δηλοῦσαν «κόραι» μετ' ἀριθμοῦ, λέξιν κατὰ V. δηλοῦσαν «ἀγόρια» μετ' ἀριθμοῦ, ἰδεογράμματα ἀγαθῶν μετ' ἐνδείξεων μετρήσεως καὶ γραφικὰ σημεῖα Β.

Ab 573. Β ru-ro mi-ra-ti-ja.....

Ab 189. Β ru-ro ki-ni-di-ja.....

Ab 186. Β ru-ro ra-mi-ni-ja.....

Αἱ λέξεις miratija, Kinidija, raminija μετὰ τὸ τοπωνύμιον Πύλος ἐρμηνεύονται ὑπὸ τῶν V-C Μι-λή-σι-αι, Κνί-δι-αι, Λή-μι-αι «γυναῖκες ἀπὸ τὴν Μίλητον, τὴν Κνίδον, τὴν Λήμνον». (Doc. σ. 571, 159, 578). Θὰ ἦτο ὅμως περιεργον, ἂν μετὰ τὰ «γυναῖκες ἀπὸ τὴν Μίλητον κ.λ.π. «ἐπαναλαμβάνετο δι' ἰδεογραμμάτων» γυναῖκες τόσαι», ἔτι δὲ προσετίθετο διὰ λέξεων «κόραι τόσαι», «ἀγόρια τόσα».

Διὰ ποῖον ἄλλως τε λόγον, προκειμένου περὶ γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸν κ. Α. Σ. ἀνήκον εἰς τὸ κατώτατον ἐργατικὸν προσωπικόν, εἰς σχετικὰ μὲ αὐτὰς ὑπηρεσιακὰ σημεῖωματα καθημερινῆς χρήσεως (δελτία ἐργασίας) ἐχρειάζετο ν' ἀναφερθῇ ὁ τόπος τῆς προελεύσεώς των —ἀπὸ τὴν Μίλητον, τὴν Κνίδον, τὴν

Λήμνον—, ἐνῶ δὲν ἀναφέρεται κανένα ἄλλο στοιχείον τῆς ταυτότητός των, καὶ δὴ τὸ κυριώτερον ὄλων, τὸ ὄνομά των;

Εἰς τὰς πινακίδας τῆς Πύλου συνήθως τὰ πρόσωπα τῶν ἐργαζομένων εἴτε δὲν ἐξατομικεύονται, παριστώμενα ἀπλῶς δι' ἰδεογραμμάτων, εἴτε προσδιορίζονται ὁμαδικῶς (κατ' ἐπαγγελματικὰς τάξεις, κατὰ τόπους κατοικίας κ.λ.π.) εἴτε προσδιορίζονται ἀτομικῶς διὰ τοῦ ὀνόματός των, συνοδευομένου ἐνίοτε διὰ προσθέτου χαρακτηριστικοῦ τινος στοιχείου (π.χ. τοῦ ἐπαγγέλματος, τοῦ τόπου καταγωγῆς ἢ τοῦ ἀντιστοίχου ἐθνικοῦ ἐπιθέτου κ.λ.π.) πρὸς διάκρισιν ἀπὸ ἄλλα πρόσωπα, τὰ ὅποια φέρουν τὸ ἴδιον ὄνομα.

Ὁ ἀήθης καὶ ὄλων ἄσκοπος ἐν προκειμένῳ προσδιορισμὸς τῆς ταυτότητος τῶν ἐργαζομένων δι' ἀπλῆς καὶ μόνον μνείας τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς ἢ τῆς προελεύσεως των δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξηγηθῇ παρὰ μόνον ὡς ἀπόρροια ἐσφαλμένης ἀναγνώσεως *mi-ra-ti-ja*, *ki-ni-di-ja*, *ra-mi-ni-ja*.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει νὰ τονισθῇ, ὅτι ἀπὸ τὰς πιν. ΠΥ 573 B-189 B - 186 B, καὶ ἂν ἀκόμη ἀναγνωσθοῦν κατὰ V., οὐδεμία προκύπτει ἔνδειξις, ὅτι αἱ γυναῖκες, εἰς τὰς ὁποίας ἀναφέρονται εἶνε δοῦλαι.

3. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς κατὰ V. λέξεις *e-u-na-wo*, *to-wa*, *i-wa-so* παρατηρῶ τ' ἀκόλουθα:

A. Ἡ λέξις *e-u-na-wo* ἀπαντᾷται μόνον εἰς τὰς πινακίδας τῆς Κνωσοῦ As (2) 1520. 9, B(5) 799×8306 καὶ Dv 1206+fr.

Εἰδικότερον:

α) Ἡ πινακὶς KN As (2) 1520 εἶνε ἀπλῆ ὀνομαστικὴ κατάστασις προσώπων, ἕκαστον τῶν ὁποίων συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 1, μεταξὺ δὲ πολλῶν ἄλλων, εἰς τὴν γραμμὴν 9 ἀναφέρεται καί:

] *e-u-na-wo i*

χωρὶς καμμίαν ἄλλην ἔνδειξιν,

β) Εἰς τὴν πιν. KN B(5) 799+8306, ἀπλῆν καὶ αὐτὴν κατάστασιν ὀνομάτων, ἕκαστον τῶν ὁποίων συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ἰδεογράμματος ἀνδρός, μεταξὺ πολλῶν ἄλλων, εἰς τὴν γραμμὴν ν. 2 ἀπαντῶνται ξηραὶ αἱ λέξεις:

e-u-na-wo (ἰδεογρ. ἀνδρός).

γ) Ἡ πιν. KN Dv 1206×frag. ἔχει ὡς ἐξῆς:

..... (ἰδεογρ. προβάτου) 63 ἄρ. []
(ἰδεόγραμμα προβάτου θηλ.) 20 1

e-u-na-wo /gi-jo-no [.

Εἰς τὴν πινακίδα αὐτὴν, ἐκτὸς τοῦ *e-u-na-wo*, καὶ τὸ *gi-jo-no* κατὰ τὰ DOC. (σ. 211) εἶνε κύριον ὄνομα προσώπου, προδήλως δὲ ἀμφότερα, ὅπως συνάγεται ἐκ τῶν ἰδεογραμμάτων, εἶνε ὀνόματα ποιμένων.

B. Ἡ λέξις *to-wa*, ἀπαντᾷται μόνον εἰς τὴν πινακίδα ΠΥ An 654. II (Doc. σ. 191).

Εἰς αὐτὴν ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα περιοχῶν τῆς Πύλου, ὑπαγομένων εἰς τὴν Διοίκησιν (Command) ὀρισμένων ἀρχηγῶν καὶ ὀνόματα ἀνδρῶν, ὑπαγομένων εἰς ἐκάστην Διοίκησιν μετ' ἀριθμοῦ, δηλοῦντος τὰ ἐκ τῶν τελευταίων τούτων ἐξαρτώμενα πρόσωπα.

Εἰς τὴν ἐν λόγῳ πινακίδα, γραμμὴν 11 ἀναφέρονται:

ta-ti-qi-we-wo o-ka-to-wa

κατὰ τοὺς V-C: διοίκησις (Command) τοῦ Statiguoweus: *to-wa*.

Τὸ *to-wa* δὲν ἀποδίδεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν, θεωρεῖται δὲ ἡ τοπωνύμιον ἢ ὄνομα ἀνδρός (Doc. σσ. 192, 588).

Γ. Ἡ λέξις *i-wa-so* ἀπαντᾷται εἰς τὴν πιν. ΠΥ Cn 655, εἶνε δὲ καὶ αὐτὴ, ὅπως ἢ KN Dv 1206+fr., κατάλογος ποιμένων ἐν Μεγορί (Πύλου). Ἐναντι τοῦ

ονόματος ενός εκάστου ποιμένος σημειοῦται τὸ ἰδεόγραμμα κριοῦ, συνοδευομένου ὑπὸ ἀριθμοῦ (Doc. σ. 200).

Εἰς τὴν γραμμὴν 6 τῆς ἐν λόγῳ πινακίδος ἀναγράφονται:
«ma-to-pi i-wa-so (ἰδεόγ. κριοῦ) 70».

Ἡ ἰδία λέξις i-wa-so ἀπαντᾷται καὶ εἰς τὴν πιν. ΠΥ Αη 654 (βλ. ἀμέσως ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχείῳ Β.), εἰς τὴν ὁποῖαν (γραμμὴ 17) σημειοῦται αὐτοτελῶς:
i-wa-so (ἰδεόγ. ἀνδρὸς) 10.

4. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτιθεμένων καταφαίνεται, ὅτι ἀπὸ τὰς πινακίδας, ὁπως διαβάζονται κατὰ V., καὶ εἰδικότερον ἀπὸ τὰς τρεῖς λέξεις, αἱ ὁποῖαι ὑποτίθεται, ὅτι καλύπτουν τὰ μυθολογικὰ πρόσωπα Εὐνης, Θόας. Ἴσως δὲ καὶ Ἰάσων, ἡ πρώτη ἀναφέρεται εἰς ποιμένα τῆς Κρήτης, ἡ δευτέρα εἶνε τοπωνύμιον ἢ κύριον ὄνομα προσώπου ἐν Πύλῳ καὶ ἡ τρίτη εἶνε καὶ αὐτὴ ὄνομα ποιμένος ἐν Πύλῳ.

5. Οὕτως ἐν συμπεράσματι εἰς τὰς προμνησθείσας τρεῖς πινακίδας τῆς Πύλου καὶ τῆς Κνωσοῦ δὲν εἶνε λογικῶς πιθανὸν αἰ κατὰ V. ὑποτιθέμεναι λέξεις mi-ra-ti-ja, ki-ni-di-ja, ra-mi-ni-ja νὰ σημαίνουσι ἀορίστως «γυναῖκες ἀπὸ τὴν Μίλητον», μὲ τὴν ἀθαίρετον μάλιστα προσθήκην «δοῦλαι», οὔτε τὰ κατὰ V. ὑποτιθέμενα ὀνόματα e-u-na-wo, to-wa, i-wa-so εἶνε δυνατόν νὰ συσχετισθοῦν μὲ πρόσωπα βασιρικὰ καὶ μυθολογικά.

* * *

6. Αἱ λέξεις, τὰς ὁποίας οἱ V-C διαβάζουσι mi-ra-ti-ja, ki-ni-di-ja, ra-mi-ni-ja, κατ' ἐμὲ διαβάζονται ἀντιστοιχῶς δο-λε-τι-ja (ΠΥ Αα 798 - 1180, Αβ 382 Β - 573 Β), θο-σε²-δι-ja (ΠΥ Αα 792, Αβ 189 Β) καὶ λε-δο-σε²-ja (ΠΥ Αβ 186 Β)¹.

Παρατηρῶ:

α) Δο-λε-τι-ja=δου-λευ-τιρ-ja, δου-λεύ-τρι-αι (ρj>ρ, βλ. Lejeune §155, Σταματάκον, σσ. 46, 78, ἄμοιβαία μετάθεσις τῶν μὴ ἀρχικῶν, συνεχωμένων φθόγων, τοῦ φωνήεντος -ι καὶ τοῦ ὕρου συμφώνου -ρ τῆς συλλαβῆς -τιρ), ὄνομ. πληθυντ. τοῦ «δουλεύτρια», τὸ ὁποῖον σημαίνει ὑπηρέτρια,

β) θο-σε²-δι-ja=ορ-συ-διρ-ja, *ὄρσῦδριαι. Τὸ -θ ἐξηφανίσθη (πρ. θολός-ὄλος, θολερὸς-ὄλερός, θυλάς-οὐλάς, θύλον-οὐλον κ.λ.π.), τὸ -ε ἐτράπη εἰς -υ (πρ. τέσσερες-πέσσυρες, ξέω-ξύω, χέω-χύνω, πτέον-πτύον κ.λ.π., εἰς τὴν νεοελληνικὴν λιγυρὸς-λιγερὸς, μύρμηξ-μερμήγκι, σύρω-σέρνω, ἄχυρον-ἄχερο κ.λ.π.), ἄμοιβαία μετάθεσις τοῦ -ι καὶ τοῦ -ρ εἰς τὴν συλλαβὴν διρ, ρj>ρ (βλ. ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχείῳ α).

*ὄρσῦδριαι: ὄνομ. πληθ. θηλ. τοῦ *ὄρσῦδριος² ἐκ τοῦ ὄρσῦδρα=ἀγωγὸς ὕδατος, σημαίνει «γυναῖκες, ἀσχολούμεναι μὲ τὴν μεταφορὰν ὕδατος, ὑδροφόροι».

γ) Λε-δο-σε-ja=λη-δω-σειρ-ja, λη-δω-τειρ-ja, *ληδῶτειραι.

Τροπὴ τοῦ -ε εἰς -η, τοῦ -σ εἰς -τ (πρ. Ποσειδῶν-Ποτειδῶν, ἡμίσεια-ἡμίτεια, κίσσα-κίττα, σῦκον-τῦκον, ρύσιον-ρύτιον, πίσιον-πίττιον κ.λ.π., βλ. Lejeune §§ 51-53, 100, Σταματάκον σ. 76, ρj>ρ, βλ. ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχ. α)². Τὸ *ληδῶτειραι εἶνε ὄνομ. πληθ. θηλ. τοῦ *ληδωτήρ, ἦρος (κατὰ τὰ δώτης-δωτήρ, θηλ. δῶτειρα, βότης-βοτήρ, θηλ. βότειρα, ρεκτής-ρεκτήρ, θηλ. ρέκτειρα, σωτήρ, θηλ. σῶτειρα κ.λ.π.).

Τὸ *ληδωτήρ παράγεται ἐκ τοῦ λῆδος, τό, τὸ ὁποῖον σημαίνει «κοινὴ ἐνδυμασία μικρᾶς ἀξίας, ἰδίως ἐλαφρὰ θερινὴ ἐνδυμασία» καὶ *ληδῶτειραι=γυναῖκες, ἀσχολούμεναι μὲ τὴν ραφὴν τοιοῦτου εἶδους ἐνδυμασιῶν.

7. Σημειῶνω, ὅτι καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας πινακίδας τῆς Πύλου τῶν σειρῶν Αα καὶ Αβ, πανομοιοτύπους μὲ τὰς ΠΥ Αβ 573-189-186 (βλ. ἀνωτέρ σ. 1) εἰς τὴν θέσιν τῶν κατὰ V. λέξεων mi-ra-ti-ja, ki-ni-di-ja, ra-mi-ni-ja ἀνευρίσκονται λέξεις, αἱ ὁποῖαι, διαβαζόμεναι κατ' ἐμὲ, δηλοῦν ἐπαγγελματικὰς ομάδας γυναικῶν.

Οὕτω π.χ. ἐμφανίζονται αἱ λέξεις λε-je-τι-ρα=ρέκ-τει-ραι (ΠΥ Ab 356), ε-κι-τι-ρα=*έρ-κι-τει-ραι (ΠΥ Aa 815, Ab 564-[1099], λε-νο-τι-ρα: =*λη-νώ-τει-ραι (ΠΥ Ab 555), μι-θο-τι-ρα=*μι-τώ-τει-ραι (ΠΥ Ab 578), χι-ρι-τι-ρα=*χρίσ-τει-ραι-(ΠΥ Ab 789), καὶ ἄλλαι, ὄνομ. πληθ. θηλ. τῶν ρεκτήρ (ρέκτης), θηλ. ρέκτειρα (ρέζω)=κατασκευαστής, ἐργάτης, *έρ-κι-τήρ=έρκίτης, ἀγροτικός ὑπηρέτης, *λη-νω-τήρ-(λῆνον=ἔριον)=ἐριουργός, *μι-τω-τήρ (μίτος=νῆμα)=μιτοεργός, νηματουργός, *χριστήρ=χρίστης (χρίω), ὁ ἐπιχρίων δι' ἀσβέστου, κονιατῆς κ.λ.π.

Τῶν ὡς ἄνω ὀνομάτων τὰ ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ ἔχουν σχηματισθῆ κατὰ τὰ δώτηρ, δωτήρ, θηλ. δώτειρα, βότης, βοτήρ θηλ. βότεира, ρέκτης, ρεκτήρ, θηλ. ρέκτειρα, ρυτήρ-ρύτειρα, ἀρητήρ-ἀρήτειρα, λυτήρ-λήτειρα, σωτήρ-θηλ. σώτειρα κ.λ.π.

8. Αἱ κατὰ V-C λέξεις τῆς γραμ. B. e-u-na-wo, to-wa, i-wa-so κατ' ἐμὲ διαβάζονται α-γο-Fi-γε, το-γι, θι-γι-σι, σχετικῶς δὲ μὲ αὐτὰς παρατηρῶ:

α) Τὸ α-γο-Fi-γε=*ἀρ-γο-ή-γης (ἐξαφάνισις τοῦ -F μεταξύ δύο φωνηέντων, τροπή τοῦ -ι εἰς -η, πρ. λινίς-ληνίς, κριμνός-κρημνός, κρίθμος-κρήθμον, φινίς-φήνη, γλίνη-γλήνη κ.λ.π.). Εἶνε ὄνομα βοσκοῦ ἀπὸ τὴν Κνωσὸν (βλ. ἀνωτέρω σ. 4, α ἐπ.), τοῦτο δ' ἐπιβεβαιοῦται ἐκ τοῦ ὀνόματός του, τὸ ὁποῖον εἶνε ὄνομα ποιμένος.

*Ἀργοήγης: σύνθετον. Τὸ πρῶτον συνθετικὸν ἀργός εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ἐχρησιμοποιοῦτο ὡς ἐπίθετον κυνῶν μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ «ταχύπους» (Ἰλ. 1. 50, 18. 283. 578, Ὀδυσ. 2, 11 κ.λ.π.), παροξυνόμενον δὲ (Ἄργος) ἀνευρίσκειται εἰς τὴν Ὀδύσειαν ὡς ὄνομα τοῦ κυνός τοῦ Ὀδυσσεῶς (17. 292) καὶ ἀλλαγῶς ὡς ὄνομα ποιμένος (βλ. Liddell-Scott).

Τὸ δεῦτερον συνθετικὸν *ή-γης=ή-γός (ἐκ τοῦ ἡέομαι) σημαίνει ἡγεμών, ὀδηγός, ἡγεμών δὲ ἐκαλεῖτο καὶ τὸ ζῶον, τὸ ὁποῖον ὠδήγει ἀγέλην, οὕτω π.χ. ἡγεμών προβάτων ἐκαλεῖτο ὁ κριός «ὁ φέρων τὸν κώδωνα», ὁ ὁποῖος προεπορεύετο καὶ ὠδήγει τὸ ποιμνιον. (Ἀριστ. Ἰστ. Ζ. 6. 19. 2, 573 b 24) (εἰς τὴν σύγχρονον γλώσσαν τῶν ποιμένων ὁ «μπροστάρης»).

Ὅμοιως ἡγεμών ἐκαλεῖτο ὁ βοῦς, ὁ ὀδηγὸν ἀγέλην βοῶν (Ἀριστ. Ἰστορ. Ζ. 214, 575 b i, 573 b 24, 575b i) κ.λ.π.⁴

β) Το-γι=Δόρκης, ἐκ τοῦ δορκός (δορκάς) (ἐναλλαγή τῶν ὀδοντικῶν -τ, -δ, τῶν οὐρανικῶν -γ, -κ, ἐναλλαγή τῶν -ι, -η, βλ. ἀνωτέρω σ. 10). Καὶ ὁ Δορκός πρέπει νὰ ἦτο ποιμῆν, ὅπως προκύπτει ἐκ τοῦ ὀνόματός του, τὸ ὁποῖον ἔχει ληφθῆ ἐκ τοῦ ὀνόματος τῶν ὑπ' αὐτοῦ ποιμαινομένων ζῶων, ἐλάφων. Σημειωτέον, ὅτι ἡ ὑπαρξις ἐν Πύλῳ ἡμέρων ἐλάφων καθ' ὀμάδας μαρτυρεῖται ἀπὸ τὰ ἰδιογράμματα τῶν ΠΥ Cr (Cn) 591-868-875.

γ) Θι-γι-σι=Θη-γη-τής, Ἥγητής, ὄνομα ποιμένος (βλ. ἀνωτέρω σ. 10 §8). Ἐξηφανίσθη τὸ -θ, πρ. θειλόπεδον-εἰλόπεδον, θάμα-ἄμα, θάλασσα-ἄλς, θολερός-ὄλερός, θολός-ὄλός, θυλάς-οὐλάς, θύλον-οὐλον κ.λ.π., ἐναλλαγή τοῦ -ι, -η, βλ. ἀνωτέρω σ. 10 ὑπὸ στοιχ. α, ἐναλλαγή τῶν -σ, -τ, βλ. ἀνωτέρω σ. 10, στοιχ. γ).

Τὸ ἡγητής εἶνε ὄνομα κριοῦ, ταυτόσημον τοῦ ἡγήτωρ (βλ. ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχ. α), ἐν προκειμένῳ δὲ καὶ αὐτὸ χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τὴν ἰδίαν ἔννοιαν ὡς ὄνομα ποιμένος.

6. Ἐν κατακλειδί τὰ ὑποτιθέμενα mi-ra-ti-ja, ki-ni-di-ja, ra-mi-ni-ja δὲν δηλώνουν ἀορίστως «γυναῖκες ἀπὸ τὴν Μίλητον, τὴν Κνίδον ἢ τὴν Λήμνον». Ἡ προέλευσις τῶν ἐργαζομένων δὲν ἐνδιαφέρει τὴν Διαχείρισιν τοῦ Ἀνακτόρου δι' αὐτὴν σημασίαν εἶχεν τὸ εἶδος τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν καὶ τὸ δι' αὐτὰς καταβαλλόμενον ἀντάλλαγμα.

Κατ' ἑμὲ αἱ τρεῖς ὡς ἄνω λέξεις δηλοῦν ἐπαγγελματικὰς ομάδας γυναικῶν, ὑπηρετρίας, ὕδροφόρους καὶ ραπτρίας.

Τέλος ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κατὰ V. e-u-na-wo, to-wa, i-wa-so, καὶ οἱ τρεῖς ἦσαν βοσκοί, φέροντες μάλιστα ὀνόματα — Ἀργόηγης, Δόρκης, Ἥγητης—, τὰ ὅποια κατὰ τὴν κρατοῦσαν συνήθειαν ἦσαν ὀνόματα ζώων τοῦ ἀμέσου περιβάλλοντός των. Κανεῖς λοιπὸν ἀπὸ αὐτοὺς δὲν εἶχεν οὔτε κατ' ὄνομα σχέσιν μὲ πρόσωπα βασιλικά ἢ μυθολογικά.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Βλ. Μελέτην μου «Ἡ Μινωϊκὴ γραφὴ εἰς τὰς πινακίδας τῆς Πύλου», 1976, ἄρθρον μου «Ἐπὶ τῆς ἀποκρυπτογραφήσεως τῆς γραμμικῆς Β», ΠΛΑΤΩΝ, τόμος 31, 1979, σσ. 64 ἐπ., δοκίμιόν μου «Ἀπεκρυπτογράφησεν ὁ Ventris τὴν γραμμικὴν Β;», 1974.

2. Δι' ἀστερίσκων σημειῶν τὰς λέξεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀνευρίσκονται εἰς γραπτὰ κείμενα.

3. Doc.: παραπομπὴ εἰς τὰ «Documents in Mycenaean Greek», τῶν Michael Ventris and John Chadwick, 1973 Lejeune: παραπομπὴ εἰς «Phonétique historique du Mycénien et du Grec Ancien» par Michel Lejeune, 1972, Σταματάκος: παραπομπὴ εἰς τὴν «Ἱστορικὴν Γραμματικὴν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, 1949, ὑπὸ Ἰωάννου Δρ. Σταματάκου.

4. Εἰς τὴν γραμμικὴν Β συνήθως οἱ ποιμένες φέρουν ὀνόματα, τὰ ὅποια ἐτυμολογικῶς συγγενεῶν μὲ τὰ ὀνόματα ζώων, κτηνοτροφῶν καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Οὕτω λ.χ. εἰς τὰς ΠΥ Cn 328, 131, καταλόγους ποιμένων, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἰσογραμμάτων αἰγοπροβάτων, ἀπαντῶνται τὰ ὀνόματα Με-λο=Μήλων, Μι-λε=Μήλης, Μι-λε-ι-γο=Μηληγὸς (μήλων=πρόβατον), Fe-γι-το=Ἥγητωρ (ὄδηγός τοῦ ποιμνίου), Πο-ρε-Fe=Πορεὺς (πόρις=δάμαλις), Ἐριθος (ἔριον), Πι-ja-Fe=Πυόης (πυός=τὸ πρῶτον γάλα μετὰ τὸν τοκετὸν ἀμελγόμενων ζώων), Πο-κί-τε=Ποκίτης (πόκος=μαλλὶ ζώου ἀκατέργαστον), Πο-Fe-ρο=Ποερός (πόα=χορτονομή), Fe-ρο=Ἐρος (ἔρος=ἔριον) κ.λ.π. Βλ. Μελέτην μου, σ. 34.